

АВТОРСЬКЕ ПРАВО НА ЗОБРАЖЕННЯ, ЗГЕНЕРОВАНІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ: КОМПАРАТИВІСТСЬКИЙ АНАЛІЗ

Штучний інтелект представляє собою комплексну науково-технічну галузь, яка застосовує різноманітні методи для обробки даних та вирішення складних комп'ютерних задач. Його функціональні можливості виходять далеко за межі звичайних обчислювальних завдань, оскільки штучний інтелект обладнаний не лише вмінням розв'язувати завдання, але й здатністю до автономного навчання. Сучасні досягнення в області алгоритмів дозволяють використовувати функції, такі як розпізнавання голосу, ідентифікація особи, виявлення помилок та надання рекомендацій. Ці технологічні досягнення не лише спрощують повсякденні завдання, але й розширюють можливості у різних галузях, таких як медицина, освіта, бізнес, наукові дослідження та інші. Штучний інтелект відкриває нові стандарти ефективності та інновацій, розвиваючи технологічний прогрес.

З впровадженням штучного інтелекту у загальний доступ в суспільстві виникають обґрунтовані побоювання. Багато людей, “лякаючись” невідомого, виступають проти широкого використання цієї технології та навіть висловлюють заклики до її заборони. Митці активно протестували та намагались захистити унікальність та автентичність своїх творів. Це призвело до значного обговорення та розгалуженого дискурсу, який поширився як серед художників, так і в суспільстві.

Зараз питання авторства цифрових творів викликає обговорення. Останнім часом вважалося, що комп'ютерні програми просто служать інструментами, що підтримують творчий процес, аналогічний використанню паперу та фарби у традиційному мистецтві. Проте виникає необхідність переосмислення питання кому належить цифровий твір, створений за допомогою штучного інтелекту.

З інтеграцією штучного інтелекту в сферу мистецтва виникла ідея про абсолютно новаторські та оригінальні твори. Незважаючи на феєричний вигляд цього явища, важливо розуміти, що штучний інтелект вимагає вхідної інформації для свого функціонування.

В бібліотеках, які використовуються для навчання нейромереж, знаходяться зображення, які можуть мати своїх авторів та бути об'єктами інтелектуальної власності, яка підпадає під захист авторського права. Питання законності використання творів для навчання нейромереж

викликає обговорення у сучасному правовому контексті. Оскільки використання нейромереж у світі розвивається, виникає нагально потреба у подальшому правовому врегулюванні питань використання штучного інтелекту, встановлення механізму охорони та захисту результатів його використання.

У Європейському Союзі наразі тривають обговорення та розробка стратегій з загального врегулювання сфери штучного інтелекту, які спрямовані на забезпечення етичного та безпечного використання штучного інтелекту.

В Україні, як і в інших європейських державах, правове врегулювання штучного інтелекту поступово розвивається. Зокрема, 1 грудня 2022 року був прийнятий Закон України “Про авторське право і суміжні права”, який регулює відносини щодо прав особливого роду (*sui generis*), пов’язаних зі сферою авторського права та/або суміжних прав. Такими правами особливого роду є права на неоригінальні об’єкти згенеровані комп’ютерною програмою.

У сучасному контексті визначення оригінальності твору залишається відкритим питанням, оскільки відсутні чіткі загальні критерії для його визначення. Зазвичай, твір вважається оригінальним, якщо він виявляє певний рівень новизни та віддзеркалює результат інтелектуальної діяльності автора. Однак визначення цих аспектів може бути важким завданням, особливо у контексті творчих процесів, в яких задіяні нейромережі та інші технології. Питання оцінки оригінальності творів викликає значні дискусії і може стати основою для судових розглядів.

Розвиток технологій у сфері штучного інтелекту породжує необхідність створення етичних та юридичних механізмів для забезпечення захисту прав авторів та ефективного регулювання використання їхніх творів. Розробники впроваджують етичні моделі навчання, які надають авторам можливість відмовитись від того, щоб їхні твори використовувалися для навчання штучного інтелекту. Це враховує побоювання авторів щодо можливості неконтрольованого використання їхніх робіт.

Розвиток штучного інтелекту надзвичайно швидкий, і ця динаміка вимагає нагального правового регулювання в сучасному світі. Важливо встановити ефективний механізм охорони та захисту результатів використання штучного інтелекту, а також вирішити ряд питань, пов’язаних з його використанням в різних сферах життя.

Однак, важливо враховувати, що при отриманні прямого доступу до об’єкту, захищеного авторським правом, вся відповідальність покладається на особу, яка отримала зображення в результаті генерації.

Цей підхід передбачає перевірку отриманих результатів, оскільки неймережі не можуть гарантувати абсолютну унікальність зображень. Крім того, існує ризик дезінформації, пов'язаний з згенерованими зображеннями, що підкреслює важливість особливої уважності та обізнаності здобувачів вищої освіти при використанні неймереж для створення зображень у навчальних та дослідницьких цілях.